

4.Sınıf Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Konu Özetleri

3.Ünite : Güzel Ahlak

2.Bölüm : İnsani İlişkilerin Temeli: Sevgi ve Saygı

İnsan, bir toplum içinde başkalarıyla bir arada yaşar. Toplumsal ilişkilerde önem verilmesi gereken bazı temel ilkeler vardır. Bunların başında sevgi ve saygı gelir. Sevgi bizi hayata bağlar. Çevremizde sevdiğimiz insanlar olursa orada bulunmaktan zevk alırız. Sevdiğimiz kişileri özleriz, sık sık görmek isteriz. Bundan dolayı da sevdiğimiz kişileri gördüğümüzde, onlarla karşılaştığımızda yüzümüz güler. İçimize bir ferahlık gelir. Sevdiğimiz kişilerle konuşmak bizi rahatlatır. Sevdiklerimizle yediğimiz yemek daha lezzetli olur. Sevdiklerimizle oturduğumuz sofraya daha neşeli ve bereketli olur. Öyleyse insanları sevmeliyiz. Başta anne ve babamız, kardeşlerimiz olmak üzere insanları sevmekten, onlara olan sevgimizi söz ve davranışlarımızla ifade etmekten kaçınmamalıyız.

Toplumsal ilişkilerde sevginin yanında saygı da çok önemli bir değerdir. İnsanları sevdiğimiz gibi onlara saygılı da olmalıyız. Başta anne ve babamız olmak üzere aile bireylerimizle, komşu ve akrabalarımızla, arkadaşlarımızla, kısacası tüm insanlarla ilişkilerimizde sevgi ve saygıya önem vermeliyiz. İnsanların düşüncelerine, görüşlerine, yaşam biçimlerine, zevk ve alışkanlıklarına, haklarına saygılı olmalıyız.

2.1. Anne, Baba ve Kardeşlerle İlişkilerde Sevgi ve Saygı

Anne ve babamız bizim varlık sebebimizdir. Onlar bizi çok severler. Bizim sağlıklı ve mutlu olmamız, iyi bir insan olarak yetişmemiz için her türlü fedakârlığı yaparlar. Bizim; yeme, içme, giyinme, barınma, eğitim görme gibi ihtiyaçlarımızı en iyi şekilde karşılamaya çalışırlar. Hastalandığımızda bizi doktora götürür, günlerce başucumuzda beklerler. Bizim kötülüklerden uzak durmamız ve zarar görmememiz için ellerinden gelen çabayı harcarlar. Bütün bu sebepledir ki anne ve babamızın, bizler üzerindeki hakkı çok büyüktür.

Yüce dinimizin aile içi ilişkilerde önemle üzerinde durduğu hususlardan biri de anne baba hakkıdır. Gerek Kur'an-ı Kerim'de gerekse Peygamber Efendimizin (s.a.v.) hadislerinde anne ve baba hakkının önemine işaret edilir. Dinimizde anne babaya saygılı olmak, onlara iyilik etmek emir ve tavsiye edilir.

Anne ve babamızla olduğu gibi kardeşlerimizle ilişkilerimizde de sevgi ve saygıya önem vermeliyiz. Kardeşlerimizle aynı candan, aynı kandan geliriz. Kardeşlerimizle biz, birbirini tamamlayan bütünün parçaları gibiyizdir. Kardeşlerimizi bir elin parmakları gibi görür, onların varlığıyla kendimizi daha güçlü hissederiz. Ayrıca onlarla aramızda sıkı ve kopmaz bir ilişki vardır. Ailenin huzur ve mutluluğunda kardeşler arasındaki ilişkiler çok önemli rol oynar. Bu sebeple kardeşler birbirini sevmeli ve saymalıdır. Eğer kardeşler birbirleriyle iyi geçinemez, iyi ilişkiler kuramazlarsa aile yuvası bundan olumsuz etkilenir. Ailede huzursuzluk ortaya çıkar ve bu huzursuzluk ailenin tamamını etkiler. Bu sebeple kardeşler birbirleriyle iyi ilişkiler içinde olmaya önem vermelidirler.

Ailede küçük çocuklar büyüklere saygıda kusur etmemelidirler. Ağabey ve ablalarına her zaman kibar, saygılı davranmalıdırlar. Onlarla konuşurken seslerini yükseltmemeli, kötü ve

kaba ifadeler kullanmamalıdır. Ailede kardeşler arasında kıskançlık, bencillik gibi olumsuz duygular olmamalıdır. Örneğin, bir kardeş mutlu bir olayla karşılaşmış, bir başarı elde etmişse diğer kardeşler bununla gurur duymalıdır. Onun mutluluğunu paylaşmalıdır. Kardeşler bencillik etmemelidir. Kendisi kadar, kardeşlerini de düşünmelidir.

2.2. Akraba ve Komşularla İlişkilerde Sevgi ve Saygı

Akrabalarımız, bize, ailemizden sonra en yakın kimselerdir. Akrabalarımızla aramızda kan bağı vardır. Bizler, aile bireylerimizle olduğu gibi akrabalarımızla ilişkilerimize de dikkat etmeliyiz. Akrabalarımızı sevmeli ve saymalı, onların haklarını gözetmeliyiz. Zaman zaman onları ziyaret etmeli, hâl ve hatırlarını sorup gönüllerini almalıyız. İyi ve kötü günlerinde onların yanında olmalıyız. Akrabalarımızın sevinç ve üzüntülerini paylaşmalıyız. Zor durumda olan akrabalarımıza yardım etmeliyiz.

İslam dini, akrabalık haklarına büyük önem verir. Dinimizde akrabalarla iyi ilişkiler kurmaya, onları ziyaret etmeye sıla-i rahim denilmektedir. Dinimiz akraba haklarının gözetilmesini, onlarla iyi ilişkiler içinde olunmasını emreder. Kur'an-ı Kerim'de ve hadislerde, akraba ilişkilerine önem verilmesini isteyen birçok emir, öğüt ve uyarı yer alır.

Dinimiz, akraba hakkına olduğu gibi komşu hakkına da büyük önem verir. İslamiyet komşularla iyi ilişkiler içinde olmayı, onlara iyilik etmeyi öğütler. Komşu hakkını gözetmeyenleri, komşularını incitecek davranışlarda bulunanları uyarır. Bizler de komşularımıza iyi davranmalıyız. Onların hak ve hukukunu gözetmeliyiz. Komşularımızla karşılaştığımızda onlara güler yüzle selam vermeli, komşularımızın hâl ve hatırını sormalıyız. Komşularımıza rahatsızlık verecek söz ve davranışlardan kaçınmalıyız. Zaman zaman komşularımızı ziyaret etmeli, onlara ikramlarda bulunmalıyız. İyi ve kötü günlerinde komşularımızın yanında olmalıyız. Hastalık, cenaze, düğün, nişan vb. önemli günlerinde onları yalnız bırakmamalıyız.

2.3. Arkadaşlarla İlişkilerde Sevgi ve Saygı

Toplumsal hayatta en sık iletişimde olduğumuz kişilerden biri de arkadaşlarımızdır. Arkadaşlarımız bize en yakın kişiler arasında yer alır. Onlarla duygularımızı, düşüncelerimizi, sorunlarımızı, sevinç ve üzüntülerimizi paylaşırız. Aynı zamanda onlarla aynı okulu, sınıfı, mahalleyi, sokağı vb. paylaşırız. Arkadaşlarımızı sevmeli, onlarla ilişkilerimizde özenli olmalıyız. Arkadaşlarımızın görüşlerine, düşüncelerine, değerlerine, kişilik özelliklerine saygı duymalıyız. Onların haklarını korumalıyız. Arkadaşlarımızla aramızdaki ilişkileri bozacak; aramızdaki dostluğa, sevgiye, kardeşliğe zarar verecek tutum ve davranışlardan uzak durmalıyız. Arkadaşlarımızla her zaman dayanışma içinde olmalıyız. Onların sıkıntılarını ve sevinçlerini paylaşmalıyız. Zor zamanlarında onların yanında olmalıyız. Arkadaşlarımızla bilgilerimizi, yiyecek ve içeceklerimizi, imkânlarımızı paylaşmalıyız.

2.4. Öğretmenlerle İlişkilerde Sevgi ve Saygı

Öğretmenlik mesleğinin toplumsal açıdan büyük önemi vardır. Öğretmenler, pek çok bilgiyi çocuklara aktarırlar. Bilmedikleri birçok şeyi onlara öğretirler. Yeni nesilleri yetiştirir, çocukları geleceğe ve toplumsal hayata hazırlarlar. Onlar, çocukları sabırla eğitirler. Onların hatalarını, yanlışlarını, kusurlarını bağışlarlar. Öğretmenler çocuklara erdemli, ahlaklı, iyi bir insan

olmanın yollarını öğretirler. Bütün bu sebeplerle de onlar sevilmeyi ve saygı görmeyi hak etmektedirler.

Bizler, öğretmenlerimizin değerini bilmeli, onlara sevgi ve saygıda kusur etmemeliyiz. Öğretmenlerimizi sevmeli, sevgimizi de söz ve davranışlarımızla onlara göstermeliyiz. Öğretmenlerimizi üzecek söz ve davranışlardan kaçınmalıyız. Öğretmenlerimizin her zaman bizim iyiliğimizi istediğini, iyiliğimiz için çalıştığını unutmamalıyız. Onların öğütlerini ve uyarılarını dikkate almalıyız. Derslerimizi iyi dinlemeli, ödevlerimizi tam ve zamanında yapmalıyız. Öğretmenlerimizle konuşurken kibar bir üslup kullanmalı, onlara karşı nazik olmalıyız. Onları gördüğümüzde saygıyla selam vermeli, hatırlarını sormalıyız.